

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

תש"פ 2022-2023

ד"ר. לאונרדו כהן

המחלקה למזרח התיכון והתוכנית הבין-אוניברסיטאית ללימודי אפריקה
124-1-0428

סמסטר א

יום ג 18:00-20:00

שעת קבלה יום א 18:00-19:00

מקורות ישועים על המזרח התיכון וקרן אפריקה

הקורס המוצע עוסק בחשיבות ובערך שיש בכתבים של מיסיונרים ישועים על מנת להבין אירועים ותהליכים ספציפיים אשר התרחשו במזרח התיכון ובקרן אפריקה בין המאות ה-16-18. המיסיונרים הישועים ניסו לקדם את האמונה הקתולית ברחבי העולם במהלך תקופה זאת ויחד עם זאת, הם הקפידו לתעד במכתבים מאוד מפורטים את כל אשר חוו, ראו וחקרו. במהלך הקורס הסטודנטים יחשפו לסיפור המיוחד של מסדר הזה ולמקורות הראשוניים שישועים הותירו לנו. במהלך הקורס ננתח אותם מקורות ונחקור מה הם מלמדים אותנו אודות החברות שבהן המיסיונרים פעלו.

מילות מפתח: ישועים, מיסיון, קרן אפריקה, מזרח תיכון

(2 נקודות)

Jesuit Sources on the History of the Horn of Africa and the Middle East

The proposed course deals with the importance and value of the writings of Jesuit missionaries to understand specific events and processes that took place in the Middle East and the Horn of Africa between the 16th and 18th centuries. The Jesuit missionaries tried to promote the Catholic faith throughout the world during this period, yet they made sure to document in very detailed letters everything they experienced, saw and investigated. During the course the students will be exposed to the special story of this religious order and the vast primary sources that Jesus left us. During the course we will analyze these sources and analyze what they teach us about the societies in which the missionaries operated.

Keywords: Africa, Christianity, Missions, Middle East

(2 points)

נוכחות חובה
הרכב הציון בקורס בחלוקה לאחוזים: 20% נוכחות והשתתפות, 80% עבודה

1 מבוא: מאפיינים עיקריים של מסדר הישועים

Thomas Cohen, "Why the Jesuits Joined? 1540-1600", *Historical Papers*, 9, 1 (1974), 237-258.

2. המפעל המיסיונרי של הישועים בפרספקטיבה גלובלית

Thomas M. Cohen and Emanuele Colombo – Jesuit Missions. In *The Oxford Handbook of Early Modern European History, 1350–1750*. Ed. Hamish M. Scott. Oxford: Oxford University Press, 2015, vol. 2, p. 254–79.

Friedrich Markus, "Circulating and compiling the *Litterae Annuae* towards a history of the Jesuit System of Communication", *Archivum Historicum Societatis Iesu*, 2008. pp. 3-39.

3. הישועי הראשון בהורמוז במפרץ הפרסי: גספר ברזאו וכתביו.

לאונרדו כהן, "כתביו של האב הישועי גספר ברזאו מהורמוז: הרהורים על מושגי ה'דתיות' וה'אדיקות' במאה ה-16".

Walter J. Fischel, "New Sources for the History of the Jewish Diaspora in Asia in the Sixteenth Century," *The Jewish Quarterly Review* 40, no. 4 (1950): 379-399.

4. המיסיון של הישועים למלך אקבר

Letters from the Mughal court: the first Jesuit mission to Akbar, 1580-1583 /edited with an introduction by John Correia-Afonso and a foreword by S. Nurul Hasan, Bombay, 1980.

5. המיסיון הקתולי בהודו והנצרות הסורית במלאבר.

João Teles e Cunha, "Confluence and Divergence: The Thomas Christians and the Padroado c. 1500-1607," *Journal of Eastern Christian Studies*, 1-2 (2011) 45-71.

Robert John Clines, "Jesuit Thalassology Reconsidered: the Mediterranean and the Geopolitics of Jesuit missionary aims in seventeenth-century Ethiopia," *Mediterranean Historical Review* (2016) 43-64.

7. הישועים באתיופיה: שיטת הפעילות של המיסיון.

Leonardo Cohen, *The Missionary Strategies of the Jesuits in Ethiopia 1555-1632* (Wiesbaden: Harrassowitz, 2009), pp.15-75.

8. מכתבים אודות אתיופיה

Wendy Belcher ed., *The Jesuits in Ethiopia (1609-1641) Latin Letters in Translation*, Wiesbaden: Harrassowitz, 2017, pp. 1-30.

Pedro Paez's History of Ethiopia, 1622 / edited by Isabel Boavida, Hervé Pennec and Manuel João Ramos ; translated by Christopher J. Tribe, vol. 2 (London: Ashgate) 2011.

9. הישועים והחשד כלפי פרקטיקות "יהודיות".

Andreu Martínez d'Alòs-Moner, "Paul and the Other: The Portuguese Debate on the Circumcision of the Ethiopians" in Verena Böll et al. (eds.), *Ethiopia and the Missions. Historical and Anthropological Insights*, Hamburg: LIT Verlag Münster, 2005, pp. 31-51.

לאונרדו כהן, "פירוש אתיופי לסיפור הלווייתן וזיקתו לפרשנות הרבנית," *פעמים*, 120 (2009) 93-116.

10: המיסיון הישועי כלפי הקופטים במצרים

Alastair Hamilton, *The Copts and the West 1439-1822: The European Discovery of the Egyptian Church* (Oxford: Oxford University Press, 2006), pp. 58-82, pp. 195-228.

11. גישות ישועיות כלפי האסלאם

Thomas Michel, "Jesuit Writings on Islam in the Seventeenth Century," *Islamochristiana* 15 (1989), 57-85.

Paul Shore, "Contact, Confrontation, Accommodation: Jesuits and Islam, 1540-1770," *Al-Qantara* 36 (2015) 429-441.

12. מיסיונרים, גינונים ולמידה:

Leonardo Cohen, "António Fernandes and his Book on the Virgin Mary: A Contribution to the Ethiopian-Jesuit Debate over Asceticism and Matrimony," in Antje Flüchter and Rouven Wirbser, *Translating Catechisms, Translating Cultures. The Expansion of Catholicism in Early Modern World*, Leiden-Boston: Brill, 2017, pp. 197-222.

Leonardo Cohen, "The Spread of Catholicism in Ethiopia during the Seventeenth Century. History of Manners Approach," *Studies of the Department of African Languages and Cultures (Warsaw University)*, 35 (2004): 7-25

13. אפילו: הישועים בקרן אפריקה במהלך המאה ה-20.

Festo Mkenda, *A Mission for Everyone. A Story of the Jesuits in Eastern Africa (1555-2012)*, Nairobi: 2013.